

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

شرح ابن عقیل

شرح کلام و ما یتالف ۲

جلسه ۲

استاد: فرمانی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

تعریف کلام:

نحاة گویند: کلام، لفظی است مفید که سکوت بر آن حسن است.

تعریف باید دارای جنس و فصل باشد.

۱. «لفظ» جنس تعریف است که شامل: کلام، کلمه، کلم، مهمل و مستعمل می‌شود.

۲. «یحسن السکوت» فصل تعریف است که مواردی چون: مهمل و کلمه و کلم را از تحت تعریف

خارج می‌کند.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

مانند: «ان قام زید» اگر چه از سه کلمه ترکیب شده، اما سکوت بر آن حسن نیست.

تفاوت کلام نحوی و لغوی:

کلام لغوی: اسم هر چیزی است که تکلم شود با آن، و فرق نمی‌کند که مفید فایده باشد یا نه.

اما کلام نحوی دارای دو قید است:

۱. دارای اسناد تامه باشد.

۲. یحسن السکوت علیها باشد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

اقسام اسم جنس:

۱. افرادی: وضع شده برای ماهیت شیء، مانند: الماء که بر قلیل و کثیر اطلاق می‌شود.

مرکز مجازات امام صادق علیه السلام

۲. جمعی: دلالت بر بیش از دو نفر می‌کند، و فرق آن با اسم مفردش به «ة، و یاء مشدده» است، مانند:

تمر، اسم جنس است، و مفردش تمره است.

قیود تعریف کلمه:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv ۱. لفظ باشد: دو ال اربعه خارج می‌شود.

۲. موضوع باشد: دلالت طبیعی و عقلیه و لفظ مهمل خارج می‌شود.

۳. مفرد باشد: کلام خارج می‌شود.

کلمه و اراده کلام:

گاه کلمه گفته شده اما از آن، کلام اراده می‌شود، مانند: «لا إله إلا الله» اگر چه کلام است، اما از آن

کلمة الإخلاص اراده می‌شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv